

# LIBERTATEA

Abonamentul: { „Libertatea” (4 pag.) 120 Lei pe an.  
„Foala Interes.” (4 pag.) 80 Lei pe an.  
Cel-ce le abonează pe amândouă, le primește cu 170 Lei pe an  
și capătă și „Plugarul Luminat”, fără alt adaus la plată.

Foie pentru popor.

Apare JOIA

Director: Ioan Moța.

Pentru străinătate: 400 Lei pe an, trimiși în banii  
fării aceleia în preț de 400 Lei, sau prin cec de bancă.

Redacția și Administrația: Orăștie (jud. Hunedoara).

## Moartea Regelui Ferdinand I.

### Noul Rege Mihai.

Regența i-a jurat credință. — I-a jurat și toată armata țării.

Inmormântarea Regelui FERDINAND are loc azi, Duminecă, la Curtea de Argeș.

#### Boala și moartea Regelui Ferdinand.

Iubitul Rege Ferdinand a suferit de boala ce roade fără să fie simțită, zisă „rac”, — care e o putrezire treptată a părților de corp omenesc în care s'a înclădat. Dacă ea ar izbucni în chip dintr'una dureros, ca s'o simți, — doctorii ar lecul-o, dar ea începe încet-încet, de n'o simți, iar când ai ajuns s'o simți, ea a mistuit, a putrezit, părți întregi din organele corpului omenesc și și-a trimis putrezirea mai departe în jur, încât nici nu mai poți deosebi bine, că până unde a ajuns... (Uitați-vă la un măr care a început a putrezi din lăuntru. Când îl deschizi, vezi la mijloc putred de tot, apoi încolo prin miez tot mai slabă putrezirea, dar dusă și prin partea sănătoasă, așa mai puțin, de nu știi până unde să tai, ca să fii tăiat boala de tot).

Când M. Sa Regina s'a întors grăbită din America, fiindcă i se dase de știre că Regele e rău bolnav, a spus:

— „Ce rău ne pare, că boala nu s'a băgat de samă la vreme!”

Așa a fost. Când s'a băgat de samă, s'au făcut toate încercările, cu doctorii cei mai vestiți din lume, — și ei au și prelungit viața regelui poate cu vre-o jumătate de an, — că de nu întreveneau ei, murea de mult, — dar să-l mai facă sănătos, n'au putut.

În timpul din urmă boala se tot îngreuna. Regele nu mai avea poftă de mâncare și slăbea zi de zi. Ajunsesse acum în urmă, de era numai piele și oase și greutatea îl scăzuse la jumătate cât era. Doctorii îl numărau așezicând zilele...

#### Înțelesul unei grabe.

Asta lasă să înțelegem și schimbarea cea pe neașteptate și grăbită a guvernului: Dl Brătianu și al săi știau că Regele abia mai trăește câteva luni, și voind ca la schimbarea de domnie, să fie ei la putere, au făcut cele știute, pentru ca M. S. Regele să le dea iară lor pu-

terea și conducerea țării, crezând dânsii că sunt cei mai chemați între partide, a conduce țara în zile grele. Că erau cu clasa 'n mână și vedeau stingerea Regelui ni o arată faptul, că puseră termen foarte scurt pentru alegeri, apoi că Sfatul țării nou ales, fusese întâi chemat pe ziua de 27 Iulie, dar văzând că acea zi Regele n'o mai ajunge, puseră conchemarea pe 20 Iulie și pe urmă pe 17 Iulie, ca să ajungă totuși a iscăli convocarea Sfatului și a Cuvântului de deschidere a lui...

Și așa în. Duminecă în 17 se cel încă Cuvântul de deschidere al Regelui Ferdinand în fața Adunării Deputaților și Senatorilor, și Marși noaptea, Regele își dădu sufletul...

#### Puterea lui de luptă cu boala.

Cel din jurul răposatului vorbea cu umire despre tăria firii Regelui Ferdinand. Deși boala mușca cu gură înveninată din trupul lui, bolnavul nu se lăsa, se ținea bine și numai din când în când se plângea că simte o mare oboseală. Dar iar își venea în fire. Sâmbătă și Duminecă năințe de moarte, încă a lucrat la lucrări de Stat cu Ministrul Palatului, Hlot, stând la masă, ba, fiind destul de volos, a și desemnat (zugerăvit) florii, că-i plăcea a desemna.

O parte din vara asta a petrecut-o la Scrobîște, loc foarte sănătos de munte, aproape de București, unde are un palat drăguț, înconjurat de o grădină minunată. De vre-o 2 săptămâni a fost adus de acolo la Sinaia, unde își avea Castelul său deosebit, „Pelișor”.

#### Pelișor și Cotroceni.

Regele Carol își zidise la Sinaia vestitul „Castel-Peleș” unde locuia el vara cu Regina Elisabeta, iar pe sama Prințului Ferdinand și a Prințesei Maria cu dragii lor copii, a zidit acolo, la dreapta, între brazi „Castelul Pelișor”. În acest Pelișor și-a petrecut Regele Ferdinand cel mai frumoși și dragi ani al ti-

nereșel și bărbățel, — întocmai precum în București el își avuse ca Prinț palatul său deosebit, la „Cotroceni”, lângă București, și nu în Palatul Regal din oraș.

Ajungând Rege, — tot nu s'a mutat din Palatul său dela Cotroceni. Prea îi era legată viața de acel Palat și acolo sta, — iar la cel din oraș, din Calea Victoriei, venia numai de lucru lucrările de toate zilele, cu Ministrul și deregătorii Cancelariilor Curții.

Nici de „Pelișor” nu s'a putut despărți și, deși Rege de 13 ani acum, nu s'a mutat la Castelul regal „Peleș”, ci a rămas în dragul său Pelișor. Când doctorii l'au sfătuit (știau ei de ce) să vie dela Scrobîște acasă, a venit de nou la Pelișorul său iubit. Aci apoi, ca să nu stea în aerul închis de casă, ci să trăiască în aerul minunat de sănătos dintre brazi ce acopăr toate coastele munților din jur și vin până aci aproape de Castel, — a lăsat de i s'a făcut un Cort mare deschis, ca o sală mare, în mijlocul pajștel din fața Castelului. Aci, sub acest cort larg, își petrecea cea mai mare parte de vreme, în aerul foarte sănătos al brazielor și munților, — și numai noaptea, sau când era vreme urită, se retrăgea în Castel.

În zilele din urmă ploaia și era rece pe la Sinaia. Cu 2 zile înainte de moarte, Regele, care începuse a zăcea în pat, a cerut celor din jurul său, să-l ducă iară afară în cortul lui plăcut. Dar doctorii l'au rugat să nu stăruie, că afară e ploaie și vreme urită, și poate să-l facă rău... Așa nu i se putu implini cea din urmă a sa dorință de a mai petrece câteva clipe afară în aerul liber... Ca să i-se pară că e între brazi sănătoși, i-s'au adus în odala (camera) sa, brazi tineri și i-s'au pus prin colțuri, ca să le simțâ mirosul plăcut și bun.

#### Cele din urmă clipe ale lui.

Deși slăbise și nu se mai putea ridica din pat, Regele își păs-

trase știlința de sine până în clipa închiderii ochilor. Vorbea cu cel din jurul său, de multe treburi, în-deosebi da îndrumări Ministrului palatului d. Hlotu, cum să întocmească grădina dela Scrobîște să fie mai frumoasă. Doar uneori își perdea știlința de sine. Odată având un păhar de lapte în mână, a întrebat: De ce nu-mi dați un păhar de lapte?.. Și se plângea adeseori simte că se obosește.

#### Rămas bun...

În ziua din urmă, Marși, și-a chemat pe fiii săi lângă patul său și a stat cu ei de vorbă toată ziua. Dar se vede că simțea că n'o să-l mai adune în jur de sine și de aceea în chip mișcător și-a luat rămas bun dela ei... Apoi a rămas numai cu Regina, cu 2 surori de caritate (călugărițe îngrijitoare de bolnavi) și cu medicul Curții, Dr. Mamulea.

#### Cum s'a stins.

Noaptea a petrecut-o tot cu ei. Regina stătea nedepărtată de lângă iubitul soț. Pe la ora 2 noaptea, Regina, frântă de oboseală, s'a retras în odala vecină, să se odihnească un pic. Dar abia s'a așezat puțin pe-o canapea, peste câteva minute a și venit o soră de caritate și a chemat-o, că Regelui îi e rău. Regina a venit, l'a ridicat puțin, i-a așezat capul pe brațul său și Regele îi spuse numai atât:

— Mă simt obosit... foarte obosit...

și mai mult nu zise nimic. Cu o suflare ușoară, senin, își dete sufletul în brațele iubitoarei sale soții, a M. Sale Reginei.

Trupul neînsuflețit a fost lăsat pe pat, coperit cu un giulgiu alb până la barbă, și pe peptul lui se puse, un mare mănunchi de flori albe, florile iubite ale Reginei: crini albi...

#### Înștiințarea Ministrilor.

Îndată s'a dat de știre telegrafic dlui Ministru Brătianu, care se afla în Brașov, apoi Ministrilor dela București, — cari au și grăbit a veni la Sinaia pentru a se

sfătuirea asupra măsurilor ce sunt de luat.

**A doua zi.**

Mercuri dimineața la orele 8 au sosit doctorii și au purces la imbalzămarea trupului răposatului Rege (ungerea și pe din lăuntru și pe din afară cu leacuri, ce nu-l lasă să putrezească).

Apoi a fost așezat pe un catafalc (masă de morți) în sala mare a Castelului Peleș, — având în jur gardă de ofițeri și clerici cîntînd rugăciuni pentru sufletul lui.

**Noul Rege,**

*înălțat pe locul său.*

**Jurământul Regentei**

*(în locul Regelui).*

După rînduiri Constituției, îndată ce Regele a murit, a doua zi Moștenitorul de tron se așază în locul lui ca Rege, înfățișându-se înaintea Marelui Sfat al Țării (Deputații cu Senatorii adunați la un loc), și în fața lor pune jurământul pe Constituția Țării și pe legile ei, pe care le va păstra cu sfîrșit. — De aci vorba franceză oglînditoare a acestei reperi treceri dela durerea morții Regelui la bucuria vederii celuilalt:

**„Regele e mort — Trăiască Regele!”**

adecă o îndolită înfățișare către lume, prin strigarea la părere ciudată.

La noi Moștenitorul de Tron fiind încă un copil (care abia în 25 Octombrie împlinește 6 ani), — această punere de jurământ a trebuit să fie făcută altfel ca de obicei:

La noi, până Regele va fi în vîrstă (până la 18 ani), însuși fostul Rege a așezat a „Regență” (stat de condus pe micul Rege) stînd din Principele Nicolae, Patriarhul Dr. M. Cristea și d. D. Buzdugan, Intîlul Președinte al Curții de Casație, ca cel mai înalt între judecătorii țării.

Moștenitorul de Tron, Principele Mihai, a intrat în drepturile de Rege în ziua când vechiul Rege a murit, — dar fiindcă e încă copil, depunerea jurământului lui s'a făcut în următorul chip:

A fost dus el, Regele-prunc, în fața Adunării Marelui Sfat al Țării (Senatorii și Deputații la un loc) și cu dînsul de odată au intrat și cei trei tatori ai lui, membrii Regentei. Regele-prunc stătea nainte în fața adunării, dar pentru el au pus jurământul Regentei lui. Au avut loc vederi mișcătoare în jurul acestei înfățișări în Adunare:

Pe Rege îl aducea mamă-sa de mână. El în hăiniță albă, frumuseț, și mirat de ce vedea nainte lui, mamă-sa în haină neagră cu văl negru peste toată fața, de nu se vedea chipul ei grea încercat. Copilașul se alpea de ea. De odată el fu poștit să facă un pas înainte, căci veneau Maril Sfetnici, Regenteii, să-l joare lui și Legilor credință.

— Toate Partidele cari au soli (deputați sau senatori) în Parlament, au luat parte la ședința sâr-

bătorească de înfățișare a noului Rege și depunerea jurământului.

**Jurământul.**

În față era așezată o masă, pe ea sfînta Evangheliă și sfînta Cruce. Cel dintîi pași spre masă Principele Nicolae, ca membru al Regentei, și cu glas plin, ținînd sfînta cruce în mână, jură:

„Jar credință Maestății Sale Regelui Mihai I. Jar a păzi Constituția și Legile poporului român, a ține drepturile lui naționale și întregimea pămîntului lui”.

Și sîrută Evangheliă și Crucea. Tot așa jurară Patriarhul și d. Buzdugan.

**Regele sîrută crucea.**

Apoi Metropolitanul Pimen al Moldoiei, care Sînția Sa lua jurământul în numele sfîntei Biserici (căci Patriarhul avea însuși să joare), — veni cu sf. Crucă la micul Rege, care o sîrută și el.

**Sărbătoreasca vestire.**

Iar Președintele Senatului, socotînd că prin asta a jurat însuși noul Rege (prin rostul Regentei), și că prin asta el e de acum cu adevărat Regele Țării, — strigă spre adunare:

„Trăiască Maestătea Sa Regele Mihai I., — și adunarea izbucni în urale nesfârșite: „Trăiască Regele Mihai I. al României! Trăiască, Trăiască!” — în vreme ce afară, pe Dealul Spirei (lîngă București) 101 tunuri dădeau o salvă de bucurie, vestind orașul și țara despre înălțarea Noului Regel!

Noul Rege salută militărește adunarea.

**Mama Regelui, — plînge.**

În mijlocul bucuriei ce i se arăta noului Rege, bucurie arătată așa de viu de Adunarea Sfatului Țării, pentru că s'a trecut cu pace peste acest punct gîngăș de schimbare la Tron, — cineva plînge cu suspinuri adînci... Era mama micului Rege, pe a cărei obrași coperiți sub vălul negru, curgeau lacrimile șirolu și se prelingeau pe văl în jos. La ce s'a așteptat ea pentru acest ceas, — și cum șoartea a schimbat lucrurile!..

Sfîrșindu-se punerea jurământului, micul Rege s'a tras lară napoi de pe locul înălțat pe care stase, s'a dus lîngă Mama sa și s'a lîpit de dînsa. A simțit-o că plînge, și-a înălțat fața spre ea și a mîngălat-o: să nu mai plîngă!..

Mulți din cei ce au băgat de samă jalea și lacrimile mamei și mîngăierea fiului, au fost foarte îndulogași și s'au trezit și ei cu ochii plini de lacrimi.

Așa — întîia „faptă” a micului Rege, după ce a fost uns de Rege, a fost — să mîngăie pe cea în grea suferință sufletescă!..

**Jurământul armatei.**

În aceeași zi, după-amiază, la ora 4, Armata din București, și mînezi din toată țara, a jurat credință și supunere față de noul Rege Mihai I.

— Iar Regența (celi trei locțiitori ai Regelui) au dat către Ar-

mată un înalt Ordin de zi, prin care o vestesc cu durere despre moartea marelui ei Comandant din războiul cel fericit — „sub a cărui conducere ați învins, ați făurit unitatea națională a tuturor Românilor, și cu laurii culeși pe câmpurile de luptă, ați încununat fruntea lui și frunțile voastre”, — iar acum fiind schimbare de Domnitor, îi poștete să-și închine toate puterile și sufletul pentru Patrie și Tron, încunjurînd cu dragoste și neștrămutată credință pe noul Rege Mihai.

**Regele Ferdinand**

*adus la Cotroceni.*

După ce s'a dat prilej lumii dela Sînția și din toată Valea Prahovei și din părțile apropiate a Ardealului, să vadă pe Regele răposat, așezat spre vedere în sala Palatului Peleș, — Joi a fost adus cu un tren mortuar, însoțit de Familia Regală și de nenumărată lume, la București și așezat spre vederea lumii în sala mare dela Palatul Cotroceni.

Înmormântarea făcîndu-se numai azi, Dămînecă, s'a dat prilej lumii să meargă să mai vadă odată pe iubitul mare Rege Ferdinand, cel trecut dela noi... Rîu mare de oameni, domni cu stare înaltă și popor nenumărat, s'a întors într'una și într'una Vineri și Sîmbătă, ziua și noaptea, la Palatul Cotroceni, pe o ușă intrînd, pe alta ieșînd, ca să mai vadă pe Regele ce va pleca dela noi pentru vece. — Cîte 400 de persoane treceau pe cîmp de dinaintea sicriului.

**Înmormântarea.**

**Cea din urmă trecere a Lui prin București.**

Azi, Dămînecă, la ora 8 se începe Prohodul asupra sicriului cu Regele mort, în Palatul dela Cotroceni, slujit de înaltul cler în frunte cu Patriarhul. Iar la ora 9 sicriul e ridicat de Generalii și Adjutanții Regali și așezat pe un afet de tun (scaunul tanului) tras de 6 cai.

În clipa când cortegiul pleacă dela Cotroceni, încep să sune toate clopotele dela toate bisericile din București, și 101 lovituri de tun vestesc orașului și lumii, că — pleacă spre drumul veșniciei marele și iubitul Rege Ferdinand.

Și se pornește apoi uriașul convoi care-l însoțește spre gară... Nainte merge Escadronul de Călăreți din Escorta Regală, apoi vin Corurile, Metropolitanul, Episcopii tuturor religiilor, și clerul; Invalizii de război; ofițerii cavaleri ai Ordinului „Mihai Viteazul”, Veteranii (vechii soldați) dela 1877-78, apoi: Un general purtînd pe o periniță Coroana Regală cu care s'a încoronat Regele Ferdinand la Alba-Iulia, alt general aduce Buzduganul de Mareșal al Regelui; — urmează carul mortuar, după care vine Calul Regelui Ferdinand; — în dreapta și stînga carului Generalii de Divizie. De pe sicriu atîrnă în laturi patru mari pantilci, zise cordoane, pe cari le țin, în semn de mare cinste: Intîlul Ministru, Președintele Adunării Deputaților, Președintele Senatului și Președintele Curții de Casație. —

După carul mortuar urmează Familia Regală și Regenteii, apoi corpul Diplomatic (Ministrii țării streine), Senatorii, Deputații, — și apoi cealaltă lume nenumărată.

Convoitul (rîul de lume), pornind dela Palatul Cotroceni, trece prin Bulevardul Neatîrnării, Bulevardul Elisabeta, Calea Victoriei, a Jungînd cu trupul fostului Rege pentru cea din urmă dată în fața Palatului Regal, în care atîta a stat și muncit; — apoi prin Calea Griviței, spre Gara de Nord.

Pe tot drumul e înșirată de amîndouă părțile armata, ca toți ofițerii și soldații să-l mai vadă odată trecînd pe dinaintea lor. — Studenții așteaptă trecerea și-l dau salutarea cea din urmă, în ceață mare, în fața Fundațiunii Carol (în piața din fața Palatului Regal).

— Toate edificiile publice (ministere, primărie, poliție, casarme și alte case cu deregătorii de ale țării (în București), sunt învelite în negru, în semn de durere.

**Regele Iugoslaviei cu**

**3 Miniștri, la înmormântare.**

— Toate țările își trimit soli lor la înmormântare, unele, cari pot, trimit soli anume, alele, cari n'au avut timp destul, pe Miniștrii și Conzullii lor din București.

— Regele Iugoslaviei, M. Să Alexandru, ginerele regelui Ferdinand, a venit în persoană însoțit de 3 Miniștri, să iee parte, împreună cu Regina Mărioara, la înmormântare.

**Spre Curtea de Argeș.**

În gara de Nord sicriul e așezat în vagonul mortuar al trenului anume format pentru a-l duce la Curtea de Argeș, — urmat de alte trenuri cu lumea însoțitoare.

Pe tot drumul, pe la toate gările și haltele, ca și între ele, comunele vecine așteaptă trecerea trenului, cu toate deregătorile, cu școlile, cu preoșimea, cu drapelele (steagurile) cernite. Trenul nu se oprește decît în gările Tita, Golești și Pitești, — încolo prin celelalte numai trece încet. — Toate gările prin cari trece trenul cu sicriul, vor fi îndoliate (învelite în negru, în semn de adîncă jale). Pe tot drumul se închină steagurile și se pleacă nainte lui capetele mulțimii, în semn de adîncă jale și părere de rău după bunul și marele Dîmn.

**La Curtea de Argeș.**

Trenul și cu sicriul Regelui și lumea însoțitoare, sosește în Curtea de Argeș la ora 15:30 (la 3 și jumătate după amiază). Va fi primit în gară de o companie de onoare cu drapel și muzică. Sicriul se ia din vagon și se așază lară pe un afet (scaun) de tun tras de 6 cai, — și cînd pornește de aci spre biserică, încep de odată să sune clopotele dela toate bisericile și 101 lovituri de tun vestesc împrejurimile și satetele, despre marea clipă.

**Trupele și Primarii.**

Aci, în Curtea de Argeș, pe tot drumul dela gară pîn' la mîna-

tre, vor fi înșiruiți: pe partea stângă trupele, iar pe partea dreaptă toți Primarii și delegații ce au fost trimiși de județele din toată țara, spre a aduce închinare slăvitului Domn.

#### Clopoțele vor suna, Tanurile vor mugli.

La clasul 5 d. s. (azi Duminică) când se va fi terminat sfânta slujbă asupra sicriului la minunata Mănăstire dela Argeș și va urma pogorârea sicriului în cripta din mănăstire, în toate garnizoanele din țară (unde este și artileria) și de pe vasele de război, se vor trage salve de tunuri, și clopoțele dela toate bisericile din țară au să sune, — ca cel din urmă salut pentru Regele Ferdinand și ca o împreunare a tuturor glasurilor din toate colțurile și văle țării: În veci pomenirea Lui...

#### Drapelele la înmormântare.

Ministerul de Război a luat măsurile, ca pe seara zilei de 21 Iulie, să se afle la București toate drapelele (steagurile) armatei din toată țara, însoțite de garda prescrisă, având ca purtător de drapel câte un Locotenent, — ca să fie închinat celui ce le-a purtat cu atâta noroc și glorie în război, și să-l arare părerea de rău a armatei pentru trecerea lui din fruntea ei.

#### Jalea armatei.

Ofițerii și trupa vor purta o bransardă de doliu (o bandă, fașie) neagră pe brațul stâng, timp de 6 săptămâni.

Ofițerii și subofițerii cari poartă șabre, vor avea zăbranic (văl negru) la dragon, timp de 12 săptămâni.

De asemenea toate drapelele armatei, ori-unde ar fi scoase, timp de 12 săptămâni vor purta semnul de doliu (de jale), o pantlică mare neagră prinsă în vîrf.

#### Pomenirea la biserică.

De azi încolo la sfînta liturghie, ca și la toate slujbele unde se pomeneste și Regele Țării, — vi fi pomenit noul Reg. Mihai.

#### Chemarea guvernului cătră țară.

Guvernul a adresat țării, tipărindu o prin foi și lăsând să fie lipită pe la primării, o Vestire și Chemare sărbătorească, prin care le face cunoscută dureroasa înfrângere a morții Regelui Ferdinand, și așezarea în loc a noului Rege Mihai. Chemarea se sfârșește spunând:

„Cu neclintită credință pentru Dinastie (Familia Regală), cu respect (cinste) pentru Constituție (pentru Legea de temelie a țării) și pentru Legi, — să încununăm cu dragoste și cu încredere în sorocul Țării, pe Regele Mihai și să ne încordăm toate puterile pentru asigurarea viitorului strălucit al României întregite, asi așa de greu încercată!” (Iscăliți toți Ministrii).

#### Înmormântarea aci, e numai vremelnică.

Așezarea trupului Regelui Ferdinand în cripta mănăstirii dela Curtea de Argeș, lângă scumpul său unchiu Regele Carol, e numai vremelnică.

Familia Regală și guvernul, au de gând să sape și să zidească pentru cel dintîi Rege al României mărite, un Cavou (criptă) minunată în „Parcul Carol” din București, acolo unde e și Muzeul Militar cu lucrurile scumpe rămase din războaie (din războiul neașteptat dela 1877 și din acesta al mării țării), — și cei ce merg să vadă acele lucruri prețioase, vorbind de o mare vitejie a Românilor, — să aibă aci și să vadă și mormântul viteazului Rege ce a condus războiul de mărire al țării.

#### Testamentul Regelui.

S'a deschis Testamentul Regelui Ferdinand. E scris tot de mîna sa proprie, în 2 Iunie 1925. Iar după ce în 4 Ian. 1926. Principele Carol s'a lăpădat de dreptul său de Moștenitor la Tron, — la 11 Ian. Regele a adăus la Testament o întregire, potrivit cu noua stare de lucruri. Fiecărui fu lăsată câte o moșie și o casă în București, — iar 50 milioane Lei să se împartă spre scopuri de binefacere și cultură: între cari și tuturor bisericilor recunoscute din țară. „Asociațiunea” dela Sibiu încă n'a fost uitată și regele iubitor de cultura poporului român, o numește și pe ea printre cei cari să aibă parte în împărțirea celor 50 milioane.

#### Scrisoare către d. Brătianu.

Cu câteva zile înainte de moarte, Regele a trimis o scrisoare, ca un fel de testament politic, întâiului Ministru Brătianu. Ii adresează dănsului și tuturor bunilor Români, chemarea și sfatul, de a purta cea mai mare grijă de desvoltarea liniștită a Statului. Are nădejde că Regenta, în frunte cu Principele Nicolae, va izbuti a împlini această cerință a vremii și a țării iubite.

Cu duioșele își aduce aminte de fiul său Carol, fostul Moștenitor de Tron, și îl sfătuiește a cinsti legământul ce s'a făcut, când însuși a dorit a se lăsa de moștenirea tronului, — și să nu se întoarcă în țară, decât când cei în drept (Regenta) îi vor da voce, — dănd prin asta pildă ori-cărui rătăciți, de cinstirea legilor și hotărîrilor luate.

#### Guvernul a abzis.

Când se schimbă Domnitorul, guvernul, care a ajuns la cărmă din încrederea celui alt, își înalță noului Rege abdicarea (înștiințarea că se retrage din scaunele de ocărmuire), spe a da prilej noului Domn a-și alege el conducătorii, pe cine îi afiă mai vrednici de încrederea sa.

Și guvernul dlui Brătianu a făcut așa. După ce Regenta, în lo-

cul noului Rege, a pus jurământul și a luat astfel locul Regelui, — dl Brătianu l-a înalțat abdicarea întregului guvern.

Dar Regenta — nu l-a primit-o, ci l'a rugat să conducă mai departe frânele țării.

#### Petreckeri oprite, în semn de jale.

Din ziua morții Regelui, au fost închise în București, ca și în celelalte orașe ale țării, toate teatrele și salele de petreckeri și cinematografele.

Restaurantele, berăriile, bodegele și celelalte la fel, pot sta la îndemână consumătorilor (celor ce caută hrană în ele), dar numai până noaptea la 12 și fără muzică, fără joc, fără nici o petrecker.

Ori-ce adunări de lume, afară de însoțirea morților spre mormânt, sunt oprite.

#### Supraveghere aspră.

— În orașe, ba în toată țara, s'a asprit supravegherea polițială a ori-ce mișcare. Persoanele bănuite și de neîncredere, au fost chiar internate (adunate la un loc și ținute sub pază militară). Și în orașul nostru Orăștie au fost internați trei înși: Pap Andraș, cinematograful Neuwirth și Dr. Sebestyen Ar.

Cel-ce vor răspândi în scris sau cu vorba, știri alarmatoare, vor fi îndată arestați și dați în judecata tribunalelor militare. (De aceea la tipografiile e pusă pază, ca să se vadă de s'ar tipări de cătră răii de printre noi, știri tulburătoare a bunel păci. Și folle sunt puse sub cenzură).

(In numerii viitori vom aduce alte amănunte și vederi (chipuri) dela înmormântare).

#### Stăpânire lungă...

Noi spuneam, înainte de alături ch'ar, că partidul liberal vine la putere cu gând de stăpânire lungă. N'are el de gând să mai plece la 4 ani dela putere.

Lucrul se adeverește acum de însuși întâiului Ministru I. I. C. Brătianu, care și-a adunat în 17 Iulie după amiază partizanii la un stat, — și acolo le-a spus, că partidul, venind acum la putere, nu are de gând să mai plece în curând, ci să stea la cărmă țării vreme mai lungă ca de obicei, — căci țara are nevoie de multe și mari schimbări și așezări, pentru a se vedea pusă pe temelii tari, cari să-i asigure o desvoltare bună și un viitor pașnic. Schimbările de guvern, aduc cu ele înterrupere în munca de întărire și stabilire a lucrurilor, — de aceea e nevoie de o cărmuire mai îndelungată, pusă în mîni înțeleghătoare.

— Poate în dorința stăpînirii lungi d. Brătianu e și foarte luător aminte cu d. Maniu, cu care a stat și la decidera parlamentului mult de vorbă.

#### Din Basarabia.

Dacă n'avem ochi...

În Rusia turnurile bisericilor se zugrăveau în colorile steagului național-rusesc. Cele mai multe au rămas până azi tot cu acele colorii pe ele.

Acum în multe locuri s'a început colorarea de nou a turlor, fiind colorarea veche prea ștearsă, de nu mai scutește coperișul de ploa.

Zilele astea o solle de țărani din județul Ismail, a venit la Episcopul Iustinian (Teculescu) din Cetatea Albă, de s'a plîns și l'a atras luarea aminte, că toate turnurile colorate de nou, s'au făcut la el, tot în vechile colorii din steagul Rusiei! Chiar și pe cupola Catedralei Episcopiei!

E semn bun că poporul moldovenesc a început a fi simțitor pentru steagul asupritor de ieri și nu vrea să mai vadă colorile lui.

Dar e rău că cel chemați, preoții și sfetnicii bisericii, n'au ochi (că n'o fi nici inimă) pentru așa ceva, încât sub controla lor — meșterii streini au pus tot vechile colorii, care lor le mai plac decât cele românești. De ce s'a dat lucrul la măestrii streini? Că aci e bubă, Că nu ne uităm cui dăm lucrul nostru, — și streinul, cu inimă întoarsă în afară, face cum a lui inimă dușmană îi învață l.

## NOUȚĂȚI

#### Am scos acest număr

al foilor noastre încă Sâmbătă în 23 Iulie, ca să ajungă la cetitorii nostri cât mai curând, cu știrile din jurul înmormântării Regelui Ferdinand și a ridicării noului Rege în fruntea țării. Mulți vor ceti foala chiar Duminică în ziua înmormântării, alții foarte aproape de ea.

Dar numărul se scoate pentru săptămâna următoare, și așa Joi în 28 Iulie, nu scoatem alt număr.

Șapte oameni beți, omorîți de tren. În noaptea de 19 spre 20 Iul. o ceată de țigani de cel ce rățăcesc prin lume cu căruțele și corturile, — au tras în o crișmă din Roznov (lângă Bănuși, în Moldova) o petreckeră stranică, de s'au făcut turtă toți. Dimineața s'au urcat cum au putut în căruță și hai spre largul lumii. Și cel ce mîna cali era beat. Ajungând la o trecere peste calea ferată, n'au băgat de samă un tren ce venea cu lușeală deplină. Trenul a izbit căruța și a omorît pe toți cei 7 nenorociți ce erau în ea.

#### Cinstiții noștri abonați

sunt rugați a ne trimite plata pe jumătate a doua a anului de față. Nu le-am cerut trimiterea în zilele alegerilor. Acum ajunși la liniște, li rugăm să-și aducă aminte și de foale. Avem an foarte greu. Care numai poate, să ne trimită îndată bani pentru jumătatea a doua.

Am pus Mandate Postale în foile tuturova. Cel ce au plătit pe anul în-

trez, și așa nu au lipsă de Mandat, să binevoiască a-l da altui celor bun ce ar vrea să aboneze. (Punerea Mandatului în foale, nu înseamnă că cel ce îl primește, e și dator).

— Cei ce au și ceva restanță, să binevoiască a o pune și pe aceea.

— Cei ce nu doresc să mai aibă aceste foi, — să aibă bunătatea a trimite napoi numărul viitor, și li se va opri.

— Cei ce nu pot trimite acum banii (în vremea lucrului de câmp), dar le doresc și le țin, — li șocotim abonați cu obligământul, că în toamnă ne vor trimite și ei.

Când se seceră în feluritele țări de pe glob? Mai demult așa se știa, că fața pământului e ca o farfurie. Dar după cercetările oamenilor învățați s'a aflat, că forma pământului e ca a unui măr, rotund și balbucat la mijloc și turtit de cele două capete. Din pricina asta lumina și căldura dătătoare de viață ce-i vine de la soare, nu poate cădea pe toate părțile lui deodată și în măsură deopotrivă, — oi pe alocurea cade mai multă, pe alte părți mai puțină, — și de aceea viața plantelor de pe pământ, legată de căldura soarelui, e și ea schimbăcioasă, după locul înălțat mai mult sau mai puțin, sau neatinse de loc sau prea puțin, de soare.

Se oglindește vin acest adevăr, de pildă în vremile în cari se face secerișul în feluritele țări de pe glob.

La întrebarea, că de ce nu se seceră în toate țările deodată, se răspunde: pentru că pământul, care se învârte ca în jurul unei osii de-și primește căldura de la soare, nu stă cu osia sa totdeauna la fel, ca înțepenită între 2 puncte, el se leagănă, făcând ca cele 2 capete ale osiilor să fie odată mai sus, odată mai jos. Prin leagănarea și aplecarea asta face, ca unele țări, de pildă cele despre Mizăzi, să cadă sub raze bogate de soare și să aibă atunci vară, iar altele mai spre Mizănoapte, să aibă puțin raze ori aproape deloc, și să aibă atunci iarnă.

În felul acesta și sămănăturile și ierburile de pe pământ cresc și se coc în felurite vremi, după cum le-a ajuns căldura de la soare. Și de aceea, în America se seceră când la noi e Crăciunul: cu gerul lui cel mare; primăvara pe când se topește zăpada se seceră în țările Negrilor și Faraonilor, prin Egipt; la noi prin Ianie—Iulie, iar în părțile de Mizănoapte a Rusiei, colo după culesul nucilor!

Cu automobilul în prăpastie. Din Belgrad (Sîrbia) se vestește, că un automobil ce ducea 10 persoane de la Belgrad spre Baljevo, s'a prăbușit într-o prăpastie adâncă: Au rămas morți pe loc 7 din călători, iar ceilalți trei, cari au căzut deasupra celorlalți, au rămas cu viața dar greu răniți.

Mulțămită. Epliroplia parohiei ortodoxe române din Valdei (l. Orăștie) aduce mulțămiri bunului credincios Avram Drăgan, care se

află în Cleveland (Ohio, America) și care a adunat acolo Lei 6600 pentru cumpărarea unui clopot. Suma s'a primit. Dzeu să răsplătească dăruitorilor.

### Din alte țări.

Franța are lege nouă de alegeri.

Și în Franța, — ca și încă în câteva țări, — alegerile de deputați se fac așa, ca azi la noi: se votează pe județe întregi.

După încercare de mulți ani de zile, a acestui fel de alegere, sfatul țărilor în Franța a aflat, că nu e bun, că așa prea e înecat glasul partidelor mai mici, și mai ales prea se face peste puțină biruință în alegeri a cetățenilor singuraticei vrednici. Dacă un partid e tare, pune în capul listei pe un fruntaș bun al său, iar după el oameni de a doua, a treia mână, și cel bun din frunte, țirește după el, ca „aleși”, și pe cel slab.

Și de aceea noua lege s'a întors la votarea pe cercuri singuratice, așa cum era la noi până de curînd. Că așa, pe cercuri, omul vrednic e ales el, pentru vrednicia lui, și nu trage după el și o coadă de oameni, cari el de el n'ar fi leșit aleși nici odată în vre-un cerc din acel județ!

După felul de azi, partidul mai tare duce în sfat, de pildă, din 10 inși, doi buni și 8 slabi, pe când pe listă potrivnică au căzut 3-4 buni, cari, dacă era alegerea pe cercuri singuratice, leșeau și ei, — și mergeau din 10 inși, 5-6 buni și numai 4-5 slabi, iar așa au mers în sfat numai 2 buni și 8 slabi.

Pentru a da prilej celor buni a ieși aleși cât mai mulți, — legea franceză s'a întors la vechiul fel de votare, pe cercuri singuratice.

### Publicațiune.

Primăria orașului Orăștie, exarendează în baza Condițiilor de licitație, prin licitație publică cu oferte închise și sigilate dreptul de morărit de la cele trei mori de apă — fiecare prin licitație separată, numite „Moara Cetății”, „Moara din mijloc” și „Moara din jos”, pe timpul de la 1 Ianuarie 1928 până la 31 Decembrie 1933.

Licitarea se va ține în ziua de Mercuri în 21 Septembrie a. c. la orele 8 a. m. la primăria orașului, în conf. cu art. 72-84 din Legea contabilității publice.

Condițiile se pot vedea la Primărie în biroul referentului, camera Nr. 10 în orele oficiale.

Orăștie, din ședința consiliului Orăștenesc ținută la 13 Iulie 1927.

(1115) 1-1 Herlea, primar.

Nr. 327/927.

### Publicațiune.

Comuna Tîcșul-Nou plasa Ropeni, jud. Trân.-mare, arîndează prin licitațiune publică ce se va ține în 15 August 1927, ora 2 p. m., în cancelaria comunei, dreptul de pășunat, pentru o turmă de 300-350 oi, pe termenul de la 15 Aug. (sf.

Marie) 1927, până la 21 Maiu 1928 (sf. Constantin și Eléna).

Prețul de strigare 100 (una sută Lei) de oale. Doritorii de a concura la licitație, vor depune oferte închise și vadu 10%.

Art. 72-83 din legea cont. publ. sunt aplicabile acestei licitații.

Tîcșul-Nou, la 17 Iulie 1927.

(1122) 1-2 Primăria comunală.

### Notariatul cercual Rapolț.

Nr. 515/1927. (1120) 1-1

### Publicațiune de licitație.

Primăriile comunale Rapolțul-mare și Rapolțel, precum și Societatea Urberială din Rapolțul-mare, aduc la cunoștință, că vor arenda dreptul de vînat prin licitație publică, pe 6 ani, începînd de la 31 August 1927.

Licitarea va avea loc în biroul Notarial, la 25 August a. c. la ora 9 a. m.

### Prețul strigării:

La comuna Rapolțul-mare, și Urberiali Rapolțul-mare Lei 1500.

La comuna Rapolțel lei 1000. Condițiunile detaliate se pot vedea în Biroul Notarial.

Rapolț, la 8 Iulie 1927.

I. Tîruța m. p., S. Iodor m. p. primari.

I. Șelar m. p. I. Trîff m. p. președinte. notar cercual.

Dela Dir. Liceului „Aurel Vlaicu” Orăștie.

### Primirea în internat

pe anul școlar 1927—1928.

Primirea în Internat se face în baza unei cereri timbrate și înaintată Direcțiunii liceului până incl. 20 August 1927.

Această cerere trebuie înaintată atât de foștii elevi interni, cât și de aceia cari pentru prima dată cer înscrierea în Internat.

Elevii cari vin de la alte institutii, precum și cei cari se înscriu în clasa I., vor prezenta:

1. Certificatul de studii al clasei ultime
2. Certificat de botez
3. Certificat de vaccinare și revaccinare.

Taxele pentru Internat sunt următoarele:

1. Taxa de întreținere 1200 Lei lunar.
2. Taxa de înscriere, medic și deteriorări, 500 anual.

La înscriere trebuie achitat 2900 Lei (taxa pentru Septemv-

rie—Octomvrie și înscriere), iar restul este a se achita anticipativ la începutul fiecărei luni câte 1200 Lei.

Pentru a putea controla cheltuielile băeșilor, părinții sau tutorii vor trimite paralele numai la adresa Direcțiunii Liceului.

În 25 August se va ține ședința Comitetului școlar, când se va hotărî numărul elevilor primiți în internat, stabilindu-se numărul ce trebuie cusut pe albituri.

1121 1-4 Direcțiunea Liceului.

### Scărmănare de lână!

### Blăni de stejar!

Cei ce au lână de scărmănat, s'o trimită la Vinerea (jud. Hunedoarei) la Scărmăntoarea bine cunoscută a subscrișului. 3 Lei de kilogram.

Tot aci se găsește de vânzare material de goron, fie tăiat în blăni, după plac și trebuință, fie în trunchi de orice mărime.

Prețurile cele mai favorabile!

Traian HERLEA

Vinerea, p. u. Cugir, — (aproape 1116) 2-2 de gara Șibot.

### Garnitură de treerat

completă se poate vedea în funcție Motor de Benzina 10 H. P. Batoza 1 metru; Prețul Lei 90.000 se află de vânzare la

Nicolae Muntean

Atelier mechanic. — Sebeșul-sădesc. Județul Alba. 2-2

### CONCOURS

Pentru ocuparea unui post de funcționar la Banca „Corvineana” din Hunedoara prin aceasta se deschide Concurs.

Doritorii de a ocupa acest post sunt rugați a-și înainta cererile dimprună cu prezența de școlar, cel mai târziu până la data de 1 Septembrie 1927.

Dela reflectași se cere absolvirea unei școli superioare de comerț. Cei ce practică vor fi preferași.

Hunedoara, la 14 Iulie 1927.

(1119) 2-2 Direcțiunea.

### Mașină de imblătit,

cu motor de 8 P. H., batoza 650 mm., nouă, ușor de purtat, nefolosită, e de vânzare la subscrișul. Plata și în rate.

GLIGOR RUS.

(1117) 2-2 Teșuș.

## Beția

Cine vrea să scape de patima aceasta uricioasă, să întrebuințeze „Antibetismul Verșes”, scutit legal, preparat de mult încercat, care degustă bețivul de beuturi spirituoase. Fiind fără gust, se poate da pătimașului fără știrea sa. Mil și mil de scrisori de recunoștință. 2 flacoane 360 lei prin ramburs.

— Spese postale și ambalaj în regie proprie. —

Farmacia la „VULTURUL ALB” Nr. 33, Lugoj, Banat.

Bolnavii de PLĂMÂNI astmatici bolnavi de pept scrofuleși anemici săraci de sânge slăbiți

află mult dorita ușurare a suferințelor lor prin Siropul VERȘES 4 sticle 540 lei prin ramburs.